

DIRVA

Teodoras Elinstrubas
7245 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Sausis - January 18, 1967

Nr. 7

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PREZIDENTO RAPORTAS

METINIS L. B. JOHNSONO PRANEŠIMAS
ABIEM KONGRESO RŪMAMS NESUDARĖ JO-
KIOS STAIGMENOS: MOKESČIAI, JEI BUS PA-
KELTI, TAI TIK NEŽYMIAS, VALSTYBĖS DE-
FICITAS PADIDĖS, O KARAS VIETNAME BUS
TESIAMAS TOLIAU.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

New Yorko biržą į pasku-
tinį tradicinį prezidento
metinį pranešimą kongre-
sui iš pat ryto reagavo visų
kursų kritimu, tačiau ne-
trukus kursai vėl pradėjo
kilti ir taip tęsiasi iki šių
eilučių rašymo. Tai dėl to,
kad pirma naujiena, jog bus
pakelti mokesčiai 6% kiek
išgąsdino, tačiau ta baimė
praėjo, paaiškėjus, kad jei
kongresas sutiks, mokes-
čiai bus pakelti tik nuo šių
metų liepos 1 d., o tai rei-
kia, kad reikės mokėti da-
bar numatytus mokesčius
plus 3% tos sumos šiais
metais ir 6% daugiau 1968
metais. Toks pakėlimas, jei
jis iš viso bus, yra labai
nežymus.

Kartu prezidentas neža-
dėjo 'apkirpti' nė vieno di-
desnio užsienio savo
'Great Society' politikoje,
dėl to biudžetas, kurį jis
turi pateikti šio mėnesio
pabaigoje, sieks astronominės
135 milijonų dolerių su-
mos su maždaug 8 milijonų
dolerių deficitu. Savaimė
aišku, kad tokios perspek-
tyvos gąsdina tuos, kurie
'senoviškai' galvoja, kad
valstybė turi suderinti sa-

vo išlaidas su pajamomis ir
jei reikia daugiau pinigų
Vietnamo karui, reikia bū-
tinai sumažinti valstybės
išlaidas krašto viduje. Iš
kitos pusės, yra plačiai pa-
sklidusi pažiūra, kad tam
tikras deficitas yra naudin-
gas krašto ūkiui, jei jis ne-
veda prie pinigų vertės su-
mažinimo, tačiau kaip to
išvengti, kol kas dar niekas
nerado tikro kelio. Pagaliau
dauguma jau apsisprendė,
kad nežymi infliacija irgi
yra geras dalykas, nors ir
čia sunku prarasti ribą, ka-
da infliacija yra nežymi ir
kada pavojinga.

Šiais visais reikalais dar
turi pasisakyti kongresas,
kuris ne visur ir ne visada
pritars prezidentui ir todėl
dar galima laukti įvairiausių
pakeitimų bei smarkių
diskusijų. Net ir taip vadi-
namų liberalų tarpe yra
nuomonių, kad ligšioliniai
prezidento užsimojimai vi-
daus fronte nebuvo labai
sėkmingi dėl valdžios — fe-
deralinės ir lokalinės —
aparato nesugebėjimo eko-
nomiškai ir efektyviai pra-
vesti tas reformas. W. Lipp-
mannas, pavyzdžiui, rašo:
"Faktas, kad kraštas yra
per didelis, kad jį galima
būtų tvarkyti ir adminis-
truoti iš Washingtono, o lo-
kaliniai valdžios organai
yra atsilikę ir negali išpil-
dyti jiems tenkančios da-
lies." Už tat praktiškai be-
veik visi komentatoriai su-
tinka, kad reikalinga tam
tikra pertrauka, kuri leistų
apgalvoti kaip geriausiai ir
sėkmingiausiai sunaudoti
tuos milijonus, kurie skiria-
mi mažiau pasiturinčių gy-
ventojų sluoksnių gerovės
pakeitimui.

Dėl kito svarbiausio gy-
venamojo laikotarpio reika-
lo — Vietnamo karo, pre-
zidentas Johnsonas pabrė-
žė, kad jis laikysis ir toliau
dabartinės politikos, kuri
pareikalaus daugiau pinigų,
nuostolių gyvybėmis ir ki-

tokių nemalonumų: "We
face more cost, more loss,
more agony in Vietnam".

Apie tai rašydamas New
York Times James Reston
samprotuoja: "Prezidentas
niekada nebuvo taip vi-
siems duosnus ir taikiai nu-
siteikęs (more generous or
conciliatory to all concerned),
tačiau iš tikrųjų jis
prašė pasitikėjimo jo Viet-
namo politikai, tokiai kokia
ji dabar yra: reikalaujan-
čios pergalės, o tai yra toks
dalykas, kurio prie geriausių
norų bei valios (with the
best will in the world), jis
negalės gauti.

Negali sakyti, kad tokio-
je pažiūroje nebūtų visai
logikos. Mat, prezidentas
savo pranešime kongresui
labai daug kalbėjo apie rei-
kalą pagerinti santykius su
komunistinėmis valstybė-
mis, pasigyrė toje srityje
padarytu progresu ir para-
gino kongresą ratifikuoti
sutartį dėl konsuliario
tinklo praplėtimo. Bet jei
ta politika yra teisinga, jei
Maskva ir jos satelitai yra
verti pasitikėjimo ir bend-
radarbiavimo, kam tada
priešintis komunistų ban-
dymui įsigalėti pietiniame
Vietname? Kam ten ka-
riauti su komunistais, kas
kaštuoja daug pinigų ir gy-
vybių; jei, rasit, galima ra-
miai žiūrėti į jų išgalėji-
mą, kaip kad buvo ramiai
žiūrima į Europos valsty-
bių pagrobimą, o vėliau tik
stengtis palaikyti jų aspi-
racijas galimai mažiau pri-
klausti nuo Maskvos? Juk
su komunizmu nekovota,
kai jis įsigalėjo Kuboje?
Argi Kuba nėra JAV svar-
biau už tolimą Vietnamą?
Negali sakyti, kad tokiuose
klausimuose nebūtų logi-
kos?

Kraštui būtų daug leng-
viau suprasti savo prezi-
denta, jei jis aiškiai pasa-
kytų kas yra priešas ir kur
jis sėdi — juk be Maskvos
paramos ir JAV nenorą tą
paramą nutraukti — Hanoi
būtų seniai liovęsis siųsti
savo kariuomenę į pietinį
Vietnamą. Bet, jei presiden-
tas nenori to viešai pasa-
kyti, — atvirkščiai, jis aiš-
kiai pabrėžė gerų santykių
norą, lyg Vietnamo karo vi-
sai nebūtų, jis negali reika-
lauti, kad visi, kurie prita-

Venezueloj, Maracay mieste atidarant Bolivaro avenue, įvyko paradas, kurį priėmė Venezuelos res-
publikos prezidentas Raul Leonis su vyriausybės nariais ir karine vadovybe. Parade dalyvavo įvairių
tautinių grupių išpuošti vežimai, Lietuvių vežimas, dekoruotas studento R. Zavadzko, buvo pripažintas
vienas gražiausių. Nuotraukoje lietuvių kolonijos vežimas.

NE MINISTERIJOS, O MASKVOS AGENTŪROS

Visų dažniausiai kai-
taliojamas įstatymas so-
vietinėj santvarkoj yra
konstitucija. Reti me-
tai ten praeina be šio
ar tokio konstitucijos pa-
keitimo. Ir dabar, gru-
odžio 30 d. Vilniuje buvo
iš naujo perrašyti du va-
dinamosios "LTSR"
konstitucijos straips-
niai, kuriuose nustato-
mas tos "LTSR" val-
džios sutvarkymas. Iš
tikrųjų ne konstitucija
nustato, kaip ta valdžia
turi būti sutvarkyta, o
jau įvykdyti pertvarky-
mai nustato, kaip visa
tai turi būti užrašyta
konstitucijoje.

1966-tais metais, pa-
gal Maskvos nurodymus,
Vilniuje buvo įsteigtos
naujos ar pertvarkytos
šešios ministerijos bei
ministerijų rango ko-
mitetai. Visa tai, nors
jau ir po fakto, reikėjo
atitinkamai įrašyti kons-
titucijon. (Faktiniai pa-
keitimai buvo įvykdyti
pernai sausio, balandžio
birželio ir rugpjūčio mė-
nesį).

ria tam jo pageidavimui,
kartu pritartų ir Vietnamo
karui.

Iš perrašytų konstitu-
cijos straipsnių dabar
matyti, kad "LTSR" var-
du pavadinatai kolonijai
valdyti Maskvos valdžia
laikė Vilniuje 25 minis-
terijas ir 13 "komitetų".
Septyniolika ministeri-
jų yra vadinamosios "sa-
junginės - respublikinės"
ministerijos. Tai rei-
kia, kad tų ministerijų
galvos ir galia yra Mask-
voj, o Vilniuj tik jų agen-
tūros. Štai kurias sri-
tis prižiūri tokios minis-
terijos:

Aukštojo ir speciali-
nio vidurinio mokslo,
Celiuliozės, popieriaus
ir medžio apdirbimo pra-
monės, Finansų, Gyny-
bos, Kultūros, Lengvo-
sios pramonės, Maisto
pramonės, Melioracijos
ir vandens ūkio, Mėsos
ir pieno pramonės, Miš-
kų ūkio ir miškopramo-
nės, Prekybos, Ryšių
(pašto, telefono, tele-
grafo), Statybinių me-
džiagų pramonės, Svei-
katos apsaugos, Švieti-
mo (bendrojo lavinimo
mokyklų), Užsienio rei-
kalų, Viešosios tvarkos
apsaugos (milicija) ir
Žemės ūkio.

Fastebėtina, kad Gyny-
bos ministerija, nors ir
visą laiką yra įrašyta
"LTSR" konstitucijoj,
kaip sąjunginė-republiki-
nė ministerija, niekad
nebuvo paskirta vietinio
gynybos ministro ir nie-
kas nežino, kur Vilniu-
je yra tos ministerijos
agentūra. Nedaug skir-
riasi ir Užsienio reika-
lų ministerija. Tiesa, ji
turi Vilniuje raštinę, bet
joje dirbantieji nesuge-
ba apibūdinti, ką jų "mi-
nisterija" daro ir kokia
jos prasmė. Nuo Freikšo
mirties nei ministro šio
"ministerija" kelis me-
tus neturėjo. Tik pernai
vasario mėnesį tas titu-
las buvo priskirtas Šu-
mausko favoritei pava-
duotojai Diržinskaitėi -
Piliušenkienėi, kuri tik
dabar tapo tame poste pa-
tvirtinta.

Fastebėtina taip pat,
kad dar yra sričių, kurio-
se kitos Maskvos minis-

terijos šeimininkauja
Lietuvoj ir tiesiog, be
ministerijomis vadinamų
savo agentūrų. Pa-
vyzdžiui, geležinkeliai,
laidų statybos-remonto
dirbtuvės Klaipėdoj, avi-
acija, chemijos pramo-
nė ir kt.

Septynios ministeri-
jos vadinamos tik res-
publikinėmis. Atseit, jos
neturi Maskvoj tiesiogini-
nių viršininkų (bet turi
netiesioginius)! Jos val-
do šias sritis: Automobi-
lių transporto ir plentų,
Buitinio gyventojų aptar-
navimo (valyklos, skal-
byklos, siuvyklos, batų
taisymo dirbtuvės, kir-
pyklos, apyvokos reik-
menų taisymas ir pan.),
Kaimo statybos, Komu-
nalinio ūkio (būtų pa-
skirstymas, namų prie-
žiūra), Socialinio aprū-
pinimo (pensijos ir kt.),
Statybos (miestuose),
Vietinės (amatininkiš-
kos) pramonės.

Kodėl trylika kitų pa-
našių valdžios agentūrų
vadinama komitetais, ko-
misijomis ar valdybo-
mis, gal galėtų paaiškin-
ti tik Maskvos biurokra-
tinių "plonybių" žinovai.
Tie komitetai (komisi-
jos ar valdybos), pana-
šiai kaip ir vadinamo-
sios sąjunginės-respu-
blikinės ministerijos,
yra tik vietinės atitin-
kamų Maskvos ištaigų
agentūros. Reikšmin-
giausias ir nelemčiausias
iš visų tų komitetų
yra Valstybės saugumo
"komitetas" (pagal rusiš-
ką vardą -- KGB). Kiti
yra -- plano (komisija),
kontrolės, grūdų produk-
tų - pašarų pramonės,
kinematografijos, ra-
dijo-televizijos, profesinio -
techninio mokymo,
spaudos, statybos reikalų,
žemės ūkio technikos tieki-
mo, energetikos ir elekt-
rifikacijos, ir statistikos
(pastarosios trys iš-
taigos vadinamos valdy-
bomis).

Tai yra tik Vilniuje
įtaisytų pačių valdinių
(Nukelta 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

* PREKYBINIŲ RYŠIŲ su
Sov. S-ga išplėtiman veržiasi
brolių Rockefellerių vadovau-
jama International Basic Eco-
nomy b-vė ir Cyrus S. Eaton
jr. vadovaujama Tower Inter-
national b-vė. Abi bendrovės
jungtinėmis jėgomis ir resur-
sais statys fabrikus ir vieš-
bučius už geležinės uždangos
esančiuose kraštuose. Jau 1966
m. Tower b-vės prekyba su
Vengrija siekė 7 mil. dol. ba-
lansą. Toji bendrovė dabar sta-
to didžiulį viešbutį Belgrade.

* MEKONGO DELTOJE, Viet-
name, kur prasidėjo JAV mari-
nų akcija apvalant tą sritį nuo
Vietkongo partizanų, daug pa-
ramos suteikia iš partizanų ei-
lių pabėgę vyrai. Jie tiksliai
nurodo pagrindines Vietkongo
bazes ir slėptuves.

Vietiniai gyventojai iš tų
sričių evakuojami su visu tu-
rimu jų turtu.

* PHILADELFIJOS viešo-
jo susisiekimo darbininkai pra-
dėjo streiką, nutraukiant au-
tobusų ir požeminių traukinių
judėjimą. Tomis priemonėmis
kasdien naudojasi apie 1 mil.
keleivių.

* VIETKONGO PARTIZANAI,
pasitraukdami iš savo bazės
Mekongo Deltoje, išžudė 41 poli-
tinį kalinį. Apie tokius teroro
veiksmus spauda rašo bendro-
se žinių agentūrų pranešimuose
apie karinių veiksmų eigą
Vietname.

* JTO GEN. SEKRETORIUS
U Thant baiminasi, kad inci-
dentai Sirijos ir Izraelio pasien-
yje grėsia karu. Abiejose pu-
sėse koncentruojamas kariuo-
menės, Pailauby komisijos na-
rys, švedų kapitonas E. Spar-
re žuvo automobilio katastrofoje
Sirijos teritorijoje.

LB Brighton Parko (Chicagoje) apylinkės valdyba praeitais metais paskyrė piniginę paramą sekan-
čioms lietuvių institucijoms: Dariaus ir Girėno lituanistinei mokyklai \$300, Brighton Parko parapi-
jos lituanistinei klasei \$150, Pedagoginiam lituanistikos institutui \$50, Vasario 16 Gimnazijai \$50, Lie-
tuvų Fondui \$100, Tautos Fondui \$150, Pasaulio lietuvių \$100, Lituanus žurnalui \$50, Eglutei, vaikų
laikraščiui \$25, Tėvynės žvaigždutei \$25 ir Dr. K. Griniaus paminklo statybai \$25. Nuotraukoje apy-
linkės valdyba. Sėdi iš kairės: B. Lungys, V. Šilas, K. Avižienis, A. Kleinaitis ir J. Žadeikis.

Sklypininkai sumoka daugiau kaip trečdalį mokesčių

BOLŠEVIKINĖS imperijos išdas numato šiemet surinkti Lietuvoje 608 mil. rublių apyvartos mokesčių. Beveik 85 tos sumos nuošimčiai "gražinami", tai yra, įrašomi į Lietuvai nustatytą biudžeto pajamas. Imperijinis išdas, kitiems reikalingas, iš Lietuvos surinktų apyvartos mokesčių pasiliks apie 120 milijonų rublių, tai yra, maždaug tiek, kiek litų Lietuvos gyventojai iš viso netiesioginių mokesčių sumokėdavo savos valstybės išdan.

Savo valstybei Lietuvos ūkininkai mokėdavo mokesčius pagal turimos žemės kiekį ir rūšį. Žemės mokesčių būdavo surenkama apie 18 mil. litų per metus.

Dabar, kai visą žemę svetima valstybė pasisavino, nėra jai pagrindo rinkti žemės mokesčius iš žmonių, kurie tos žemės nebeturi. Tačiau renka, truputį kitaip tuos mokesčius pavadi-

nusi. Renka dviem vardais pavadinusi. Iš kolchozų žemės mokesčių renka, kaip pajamų mokesčių. Iš sklypininkų -- mokesčių už naudojimąsi valstybės duota žeme (iš jų pačių atimtos žemės trupiniai).

Iš kolchozų šiemet paskirta surinkti 13 mil. rublių. Iš sklypininkų, kurie naudoja mažiau kaip 5% visos dirbamos žemės, surinks apie 7 mil. rublių. Taip bolševikinė valdžia, net ir pasisavinusi žemę, moka išspausiti iš jos mokesčių ne mažiau, kaip iš ūkininkų nuosavybės buvusios žemės. Skirtumas tik toks, kad Lietuvos valstybė iš mažžemių sklypininkų žemės mokesčio visiškai neimdavo, o dabar visiškai smulkūs sklypininkai sumoka daugiau kaip trečdalį visų surenkamų žemės mokesčių.

Šešiasdešimt milijonų rublių šiemet iš Lietuvos gyventojų bus surinkta tiesioginių mokesčių pavidalu.

Nors neseniai bolševikinė propaganda pas save ir net užsieniuose garsinosi, kad "mokesčiai naikinami", jie dar tebėra. Tiesa, tiesioginiai mokesčiai ten iš tikrųjų daug mažesni už tiesioginius mokesčius tuose kraštuose, kur mokesčių sistema daugiausia tiesioginiais mokesčiais remiama.

"Socialistinė" rusų mokesčių sistema eina valdžiai lengviausiu, bet gyventojams skriaudin-

Dirvoje jau buvo parašyti du šio sezono Lietuvos Operos Chicagoje įvykiai -- lapkričio 6 dienos spaudos konferencija, kur spaudos atstovai buvo supažindinti su J. Karnavičiaus "Gražinos" pastatymo opiosomis problemomis ir sąmatomis, ir lapkričio 19 dienos Operos balius, davęs 2,500 dol. pelno.

Ši suma buvo įnešta į operos išdą, nes, kaip jau žinome, "Gražinos" išlaidos sieks apie 60,000 dol.

Gruodžio 16 d. vakare Jaunimo centro didžiojo salėje, Chicagoje, Lietuvos Opera surengė tikrai įdomią ir originalią šventę -- "Gražinos" klavyro pristatymą ir kartu parodomąją "Gražinos" repeticiją, kurią pravedė iš Seattle, Wash. atvykęs dirigentas A. Kučiūnas. Ši klavyro pristatymo šventė buvo atdara visiems, bet svečių daugumą sudarė muzikos ir spaudos žmonės.

Apie staigų "Gražinos" gaidų atsiradimą Chicagoje žmonės girdi įvairiausių kalbų. Bet faktas, kad turime

giausiu keliu: remiasi prekybos apyvartos mokesčiais, kurių Lietuvoje šiemet yra užsimoję surinkti lygiai dešimt kartų daugiau, negu tą vadinamųjų mažų tiesioginių mokesčių. (ELTA)

"Gražina" -- persilaužimo kertinis akmuo

gražią, kietuose viršeliuose 262 pusl. knygą -- "Gražinos" klavyrą su įžanginiu komp. Vl. Jakubėno straipsniu, su operos turiniu lietuvių ir anglų kalbomis. Klavyro išleidimas Lietuvos operai atsėjo 3706 dol., ne skaitant to, kad kai kurie kolektyvo nariai (K. Skaisgiris ir kt.) paaukojo daug darbo valandų, už tai neimdami jokio atlyginimo. Ir kas svarbiausia, kad šiame leidinyje yra pilna "Gražinos" opera. Apie tai įžangoje rašo komp. Vl. Jakubėnas:

"Fateikiama paties kompozitoriaus ir dirigento V. Marijošiaus pataisyta opera, kuri buvo statyta 1939 m. Kai kurios Lietuvoje kopijuotos vietos, jų tarpe ir stambus simfoninis paviekslas, vaizduojas mūsų su kryžiuočiais, dirig. A. Kučiūno iniciatyva buvo įvestos į operos eigą. Tiems epizodams fortepijono ištraukas iš partitūros sudarė V. Jakubėnas. Tuo būdu šis leidinys yra lyg ir trečioji "Gražinos" operos versija..."

Ar šis leidinys, į kurį tiek darbo ir pinigų įdėta, bus reikalingas tik paruošimui šio pavasario "Gražinos" spektakliui? Į tai atsako Chicago Operos vadovybė leidėjų žodyje:

"Tikime, kad ši opera pasieks tolimas šalis, kur dar lietuviai vis tebegyvena ir tebedalnuoja. Šia opera ar jos iš-

traukomis galės pasinaudoti mūsų chorai, dainininkai, o bestudijuoją muziką galės susipažinti su originalia lietuviška opera. Tuo ir norime patarnauti lietuvių muzikai, o tuo pačiu ir parbrėžti, kad lietuviybės dvasia Amerikos lietuviuose tebėra gyva ir pasiryžusi būti gyva..."

Kas be ko, šis leidinys kapitaliniai paruoštas ir išleistas, pasieks ir okupuotą Lietuvą. Otenykščiams muzikos žmonėms bus daug džiaugsmo akivaizdžiai matant, ką gali padaryti tautiniai gyva ir susipratusi išeivija.

Favergtam lietuviui menininkui rezistencinio impulso suteiks ir šie Vl. Jakubėno žodžiai apie a.a. kompozitorių Jurgį Karnavičių:

"... Jis pasiliko lojalus lietuviams, nepardęs nė mažiausio pataikavimo okupantams, taip pat, kaip ir anksčiau, atsisakydamas rusų kalbos pokalbiuose su lietuvišiais... J. Karnavičiaus gyvenimo kelias yra retas pavyzdys gilaus ir nuoširdaus persilaužimo. Pralaidęs svetimoje aplinkoje pusę gyvenimo, jis vėliau visomis savo jėgomis įsijungė į gimtojo krašto kultūrinį kilimą jam skirtose srityje. "Gražina" yra to persilaužimo kertinis akmuo..."

Tarsi tą patį, ką rašo komp. Vl. Jakubėnas, ką kalbėjo maestro A. Kučiūnas "Gražinos" klavyro pristatymo vakare, pajunti "Gražinos" įžanginiuose mišraus choro žodžiuose:

Linksmos smagios mūsų dainos!
Mes už motiną žemele
Eisim sunkų ir atkaklų kelią.

Ir po to atsiveria žavus pagoniškos Lietuvos peizažas:

Į dangų žvaigždės renkas,
Užsūdo girios tankios,
O ly-lia, ly-lia, ly-lia,
Užsūdo girios tankios.

Bet ar ilga toji ramybė. Antram veiksmo skamba perspėjanti Rimvydo arija:

Trimituokit į keturius vėjus,
Tegu renkas visi kas tik gali
kelti

Ginklą už mūsų tėvų šalį.
Pulsim tėviškės žemių
skriaudėjus!

Čia pacitavau vieną kitą dainą ar ariją tam, kad skaitytojui, ypač jaunimui, kurie "Gražinos" Lietuvos scenoje nėra matę, bent dalinai pajustų tautinį, istorinius faktus atsiremusių operos turinį, kuriame spindi amžių įdiegta lietuvių kovos dvasia, per šimtmečių šimtmečius atvirgiavusi iki mūsų dienų. Gal bičiuliams nuo Faticiko krantų ir iš kitų vietovių ši opera atrodys per daug jau senoviška ir konservatyvi. Bet ką padarysi, muzikai pripažįsta, kad tai meniškai pats vertisusias kūrinytis lietuvių operų repertuare. Tikimės,

kad istorija išiebs jėgą operos kolektyvui ir visiems netolimoje ateityje pastatyti ir išeivijoje sukurta opera -- J. Gaidelio "Daną".

O dabar liuksusinis "Gražinos" klavyrastėgu keliauja į visopasaulio operos teatrus ir universitetų bibliotekas, į lietuvių chorų vadovų ir solistų namus, kuriems gal teks tomis gaidomis ne kartą pasinaudoti.

Ir atkartojant komp. Vl. Jakubėno žodžius, kad "Gražina" buvo komp. J. Karnavičiaus persilaužimo kertinis akmuo, tikimės, kad tokiu pat akmeniu ji bus ir dešimtmetį švenčiančiai Chicago Lietuvos Operai, kuri yra numatanti pasukti galimai daugiau į lietuviškos muzikos kelią. Nors, kaip matome, stovint prieš tokius įvykius, iškyla ir milžiniškos sąmatos. Bet jos nebaissios, kai juntama visuotinė lietuviškos visuomenės parama. O artėjant į "Gražinos" premjerą, ji tikrai ryški. Tai kartu užtikrinimas ir atečiai.

Vl. Ramojus

Ne ministerijos...

(Atkelta iš 1 psl.)

viršūnių sąrašas. Po kiekvieno ištaigos pavadinimu slypi po ištisą įsitaigų tinklą. Šis sąrašas yra tik raktinė rodyklė susidaryti vaizdai, kokio masto biurokratija užkrauta ant Lietuvos gyventojų pečių. (ELTA)

VILNIUJE jau išėjo iš spaudos didžiojo lietuvių kalbos žodyno VII tomas, apimęs raidę L ir dalį M. (E)

ALYTIEČIAI jau dvidešimt antri metai laukia tilto per Nemuną, tarp I ir II Alytaus. (Senasis tiltas susprogdintas karo metu 1944). Pagaliau tiltas statomas ir ateinantį rudenį jau bus atidarytas. (E)

PUSĖ MILIJONO MOKSLEIVIŲ

Respublikinės Plano komisijos pirmininkas A. Drobnys Vilniuje gruodžio 30 d. susirinkusiam sovietui skelbė, kad 1967 metais moksleivių skaičius bendrojo lavinimo mokyklose Lietuvoje padidės iki 15,600 ir pasieks 513,000.

Tas skaičius dabar turi didėti ne dėl mokyklinio amžiaus vaikų padaugėjimo, o todėl, kad yra užsimota mokinius ilgiau laikyti mokyklose. Dabar privaloma visiems baigti aštuonmetes mokyklas, bet jau spaudžiama, kad aštuonmetes baigusieji testų mokymąsi iki galo, tai yra dar trejus metus. Šią žiemą bendrojo lavinimo mokyklose esą apie 496,000, taigi apie 50,000 kiekvienoje klasėje.

Vaikų lopšeliuose bei darželiuose prisidės apie 9,000 vietų, arba 18 nuošimčių. Atseit, dabar lopšeliuose - darželiuose esama apie 50,000 vaikų. (ELTA)

Paimk aštuonis... puikus!

Stroh's
patogiam
aštuonių pakiete.

Norit Stroh's pakieto troškuliui patenkinti? Jau žiūrėt į jį... Stroh's didelis raudonas pakietas. Jame aštuonios Stroh's bonkos, kurių nereikia nei gražinti, nei deponuoti... tai alus, kurio skoniui neprilygsta joks kitas Amerikos alus. Stroh's yra kitoks dėl to, kad jis ir daromas kitaip. Jis daromas liepsnoj. Paimkit aštuonis... tai puikus būdas gėrėtis liepsnoje darytu Stroh's.

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Stroh's
LIEPSNA DARYTO SKONIS

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

TOOL MAKERS
INSPECTORS
TURRET LATHE
ACME GRIDLEY
#2AC W&S
HAND SCREWS

Our growing company needs you if you have experience operating any of the above machines. Good pay, liberal fringe benefits. Call Harry, collect 634-4531.

GLENWOOD MFG. CORP.
GLENWOOD, MINN. (7-9)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

TILTAS TURI DU GALU

Apie kokius pasikeitimus, liberalizaciją ar padėties sušvelnėjimus Sov. S-goje bekalbėtume, viena aišku, kad t. v. "ideologinės kovos linija", reiškianti oficialios Kremiaus propagandos, lieka ta pati -- nuolat kartojanti ir kalanti į savo pavergtųjų žmonių galvas, kad "buržuazinės ir komunistinės ideologijos tarpe taiki koegzistencija yra neįmanoma, taip kaip į neįmanoma tarp skirtingų luomų, tarp pavergtųjų ir pavergtųjų tautų". (Sovietinės Estijos Komunistas, 10 nr. 1966 m.)

Kokie motyvai privertė Kremiaus dūdą visa tai vėl priminti pavergtiems estams? Jų spėjami du: viena, kad Estijoje reiškiasi "neutrality" kaimynės Suomijos įtaka per gana dažnokai besireiškiantį "kultūrinį bendradarbiavimą", keičiantis turistais, menininkais, sportininkais ir t.t. Abiejų tautų, suomių ir estų, tradiciniai ryšiai, kad ir kaip varžomi, kelia nerimo Kremliui. Antrą motyvą atvirai skelbia tas pats "Estijos Komunistas":

"Aplinkybėse, kurių dėka jėgų persvara pasaulio arenoje linksta socialistinės sistemos naudai, imperialistai vis daugiau dėmesio kreipia ideologinei diversijai prieš socialistinius kraštus".

Vakarų tikslai tose "diversijos" pastangose pristatomi taip: "Imperialistai nepažįsta vilčių dvasiniai perauklėti socialistinių kraštų tautas ir tiki, kad jiems pavyks pakeisti jų galvosena ir gyvenimo būdą. Tokiam spaudimui į socialistines šalis atitinka ir JAV presiden-

to Johnsono puolimas -- tiesiant tiltus į Rytų Europos tautas, vystant prekybinius ryšius, pasikeitimą idėjomis turistų ir menininkų pagalba. Už viso to slepiasi ideologinė diversija, kurią bandoma įgyvendinti visais galimais kanalais. Tie dalykai nuėjo net tiek toli, kad, New York Herald Tribune tvirtinimu, Amerikos vyriausybė esanti nutarusi pasiūlyti socialistiniams kraštams net "taikos korpuso" pagalbą".

"Niekad neabejojome" tęsia estų kompartijos leidinys, "kad imperialistų pastangos savo buržuazine ideologija užnuodyti socialistinių tautų sąmonę skirtos nepasiekimui. Bet, tarp kitko, būtų nusikaltimas užmerkti akis prieš tą pavojų, kuris glūdi nuodotojų veiksmuose, ideologinės infiltracijos tikslais siekiant išnaudoti taikią koegzistenciją".

Pasakyta labai aiškiai, kurioje vietoje yra komunistinių ideologų nuospauda ir kada ji skausmingiausia. Kremiaus leidimu vyksta prekybinis, kultūrinis, turistinis ir kitoks bendradarbiavimas gali vykti tik aiškiai ribotose ir Kremiaus kontroliuojamose ribose. Visa kita jaudina persekiojimo manija sergančią Maskvos mešką. Už tat toje ideologinėje kovoje kartojami raginimai, kad be ištikimybės marksizmo-leninizmo principams būsią sunku kovoti ir suprasti "priešo užmačius". O čia ir bene bus tų marksistų-leninistų pati silpniausia vieta.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DIRVA

1967 METAMS
TIKTAI \$10

Tiems, kurie Dirvos dar neprenumeruoja

Šis pasiūlymas galioja tik iki 1967 m. SAUSIO 31 d. arba: nauja prenumerata už \$10 bus priimama iki 1967 m. sausio 31 d.

Šį lapelį galima panaudoti užsisakant DIRVĄ 1967 METAMS ir atsiunčiant tik \$10, jeigu NAUJAS skaitytojas, arba išrašyti savo draugui ar giminei dovaną už \$10, jeigu jie Dirvos neprenumeruoja.

(Dirva eina tris kartus savaitėje, pilna prenumerata metams \$11.)

Panaudokite apačioje esančią atkarpą, išpildykite aiškiai, ir su \$10 skubiai siųskite Dirvai.

DIRVA 6907 Superior Avenue Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI, Cleveland, Ohio

Siunčiu \$10 ir prašau siuntinėti Dirvą šiuo adresu:

Pavardė, vardas

Adresas

Miestas Valst. Zip

LIETUVIŲ KALBA IR JOS REIKŠMĖ

R. ZAKAREVIČIUS

Lietuvių kalba yra didelis lietuvių tautos kultūrinis lobynas. Mums, kaip lietuviams, yra ypatingai akstinas tą kalbą pažinti ir jos kultūrinę vertę įvertinti.

Pirmiausia pažūrėkime į lietuvių kalbą kaip į indoeuropiečių kalbų šeimos narę. Ši kalbų šeima yra ta, kuriai beveik visos Europos kalbos priklauso. Europoje yra tik keletas kalbų, nepriklausančių šiai šeimai. Tai, yra estų, suomių, vengrų (priklausančių ural-altajų šeimai) kalbos ir baskų kalba. Etruskų kalba, kuri yra dabar jau išmirusi, atrodo irgi nebuvo indoeuropietiška.

Indoeuropiečių kalbų šeimos pavadinimas iškyla iš fakto, kad be Europos kalbų, šiai šeimai taip pat priklauso Persijos ir daugelis Indijos kalbų. Priklausančios indoeuropiečių šeimai yra šios kalbų grupės: baltų, slavų, germanų, keltų, lotynų, graikų, armėnų, indoiranų. Iš išmirusių kalbų turime hititų kalbą ir kai kurias kitas.

Atrodo, kad indoeuropiečių tautų branduolys gyveno priešistoriniuose laikuose dabartinėje pietų Rusijoje, maždaug ten pat, kur viduramžiuose buvo Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė. Maždaug 2.000 metų prieš Kristų šis branduolys pradėjo plisti į Europą ir į šiaurės Indiją ir Persiją. Indoeuropiečiai buvo karingi žmonės, kurie nugalėjo vietos gyventojus ir įvedė savo kultūrą į nugalėtojų žemes. Vieni iš pirmųjų Europoje buvo hititai, kurie savo laikui buvo sudarę labai galingą valstybę. Kiek vėliau sekė graikai. Baltai, atrodo, pasiekė savo gyvenamąsias vietas gan anksti ir sėsliai gyveno kiek vėliau praradami daug savo gyvenamųjų žemių slavams.

Pažūrėkime ir kokios kitos, be indoeuropiečių, kalbų šeimos egzistuoja pasaulyje. Yra hamių - semitų kalbos, kurioms, tarp kitų, priklauso arabų ir žydų kalbos. Gan didelė šeima yra tibetiečių-kiniečių. Kitos šeimos yra japonų, mon-khmerų (pietryčių Azijoje), malajų-polinezų Afrikoje, be to, yra dar gviniečių ir bantų kalbų šeimos, o Amerikoje ypatingai daug kalbų ir kalbelių yra, kurios net dabar nėra pilnai išnagrinėtos.

Baltams priklauso

lietuvių, latvių ir prūsų. Prūsų kalba išnyko maždaug šešioliktame šimtmetyje. Taigi, lietuvių ir latvių kalbos yra vienintelės dabar gyvojančios baltų kalbos. Baltai buvo seniau žymiai plačiau išsiplėtę. Ar kitų baltų kalbos labai skyrėsi nuo lietuvių nežinome, net neabejotina, kad baltai anksčiau net Maskvos rajone gyveno.

Apie šį baltų išsiplėtimą turime duomenų iš keleto šaltinių. Pirmiausia turime archeologinius duomenis. Randame staigų pasikeitimą seniečių tipo slavams į baltų žemes įžengus. Kitas duomenų šaltinis yra upių vardai. Pavyzdžiui Volga anksčiau yra buvusi Jilga, atitinkamas vardas ilgai upei. Narew, dabartinė Lenkijoje buvo Naruva, pareinanti iš žodžio narus-gilus. Upė Desna reiškia dešinioji, ir taip toliau.

Panagrinėję suomių kalbas šiaurėje nuo Maskvos randame, kad suomiai yra pasiskolinę daug baltų kilmės žodžių, o Maskvos rajone slavai šių žodžių nėra pasiskolinę. Gaunasi išvada, kad anksčiau baltai ir suomiai greta gyveno, ir tik vėliau slavai tarp jų įsiterpė. Be to turime ir istorinių davinių. Žinome, kad net keturioliktame šimtmetyje rusai kariavo su tarpe jų gyvenančiais, kurie buvo ne slavai. Atrodo, kad jie buvo baltai. Galiniai, tai reikėtų kad jie gyveno gale baltų žemių. Atsiminkime, kad Prūsijoje irgi buvo viena gentis, kuriuos vadino galiniais. Šie gi buvo vakariniam gale.

Baltai buvo ir yra sėslūs žmonės. Todėl jų kalba yra labai pasikeitusi nuo labai senų laikų. Dėl to ji yra labai svarbi indoeuropiečių kalbų kalbotyrai. Lietuvių kalba yra labai panaši į seną skirto kalbą, kuri buvo indoeuropiečių naudojama Indijoje ir dabar yra tik kaip hindų šventoji kalba. Lietuvių kalba taip pat turi panašumų į lotynų kalbą. Yra kalbininkų, kurie sako lietuvių kalba yra senesnė net už sanskritą ir lotynų kalbas.

Kuo gi lietuvių kalba skiriasi nuo kitų kalbų? Lietuvių kalboje žodžiai yra linksniuojami ir sąryšis tarp žodžių yra pa-

rodomas galūnių pakeitimu. Šitokia kalba vadinasi fleksinė, o tokia kalba kaip kiniečių, kurių kalbų galūnių pakeitimo neturi, vadinasi analitinė. Lietuvių ir latvių kalbos bene geriausi pavyzdžiai fleksinių kalbų pasaulyje. Senoji indoeuropiečių kalba irgi buvo labai fleksinė.

Lietuvių kalbotyrimai tikrai vyrišką ir moterišką giminę, o neutralios giminės nėra. Būdvardžiai yra linksniuojami taip pat kaip daiktavardžiai ir yra skirstomi paprastais ir įvardžiuotiniams. Kalba turi vienskaitą ir daugiskaitą; netaip jau seniai turėjo dviskaitą taip pat. Veiksmazodžiai yra pilnai išsivystę ir turi kai kurių ypatybių, kurių neturi kitos kalbos. Kirtis yra su intonacija, ką labai mažai kalbų turi. Labai charakteringas pažymys

gausus mažiųjų žodžių naudojimas, kas duoda kalbai labai švelnų atspindį.

Bendrai kalbant, lietuvių kalba yra ryški ir taip pat yra švelni, neaitri. Žodžių turi daug. Su ja galima pailiasintis lengvai išreikšti. Lietuvių kalbos tikslumas padaro ją tinkamą literatūrai, poezijai. Nors lietuvių kalba yra labai sena, ji nėra archaizma, bet yra gyva ir auganti ir pilnai atitinka moderniam gyvenimui.

Lietuvių kalba yra gerbiama ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių kalbininkų. Iš svetimtaučių gal net dažniau yra pagyrimų girdėti negu iš savųjų. T. S. Thurston yra pasakęs: "Lietuvių tautos didžiausias kultūrinis lobynas yra jų kalba, kuri yra viena iš aukščiausių žmonijos pasiekimų". Taigi, lietuviai turi pagrindo savo kalbą gerbti ir mylėti ir ją puoselėti.

-mp-

Venezuelos LB pirm. inž. Vladas Venckus ir VLIKo atstovybės pirm. Jurgis Bielinas prie Maracay parade dalyvavusio lietuviško vežimo.

Venezuelos lietuvaitės Rasa Tamašauskaitė ir Regina Zavadzkaitė įteikė gėlių puokštę prezidento ir gubernatoriaus žmonoms. Vidury stovi Venezuelos prezidentas dr. Raul Leonis.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. 5 Stars Grease Brand 5th — \$5.39
2. Glenmore Vodka 5th — \$2.98
3. Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
4. Import. 3 Stars French Cognac 5th — \$4.75
5. May Wine — Import.
From German 5th — \$0.98

6. Krupnik — Honey punch 5th — \$3.69
7. Import. Scotch Whiskey 5th — \$3.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Skubantiems nepasiekti

"Menas menui" šalininkai pasakytų, kad literatūros kūrinio vertei neturi reikšmės jo politiniai, sociologiniai, psichologiniai ar etiniai elementai. Svarbiausia yra meninė teisybė, kūrybiniai elementai, estetinis tyrumas, gera forma. Ir čia per daug negalėtume ginčytis: taip, teisybė. Ar tau labai svarbu, kiek skanus ant lėkštės papuošimui padėtas velykinis margutis? Kad tik būtų įmantriai, gražiai, spalvingai išmargintas, o vidų gali būti supuvs ar užperėtas. Gali jis būti net medinis. Juk valgyti jo nereikės, ne tam jis skirtas.

Mano ligšiolinių pastabų vertė Alės Rūtos sibirinei "Žemės šauksmo" apysakai irgi ko gero išblėstų, jeigu apysaka būtų brandus, stiprus, galingas meno kūrinys. Yra nemaža labai įžymių literatūros veikalų, kur jūs nerastit didžiųjų tarptautinių ar tautinių idėjų, kur stinga teigiamų tipų, kur moralė žemoka, net pornografija padvelkia, kur daugiau blaškymosi ir klaidų, negu tiesų. Bet visa išgelbsti, padangėn iškelia, kaip anoj panevėžiečių dainoj sakoma, "menas galinas ir stebuklingas".

Deja, mano mielajai Santa Monikos pakalnių stirnai šį kartą ne visur pavyko taip stebuklingai pašokinėti po begalinius Sibiro stepių pločius. Ji labai atidžiai išstudijavo Sibiro ir rytų Aukštaitijos geografiją. Vietovardžių daugybė, ir kiek kirkizų, kazokų, mongolų, kazachų, čečėnų! Kol pagaliau aš tarp jų pasimečiau, išblėsaus ir numiriau drauge su visų apysakos herojų mirtimi.

★

Alė Rūta, kaip jutau ir ją pačią girdėjau užsimenant, man dar negalėjo atleisti dviejų nuodėmių: už tai, kad kartą jos rašytojišką temperamentą viešai pavadinau "skautišku", o kitą sykį jos eilėraščių išspausdintą rinkinuką palaukiau esant dar juodraščiu.

Nuodėmės, žinoma, nemažos. Dėl "skautiško temperamento" šį kartą nutylėkim. O dėl juodraštiškumo, tai jau ir "Draugo" geras katalikas bendradarbis Pranas Razminas sutiko nebegalys atsikratyti įspūdžio, kad šiais laikais į spaustuves per daug dažnai patenka apysakom ar romanais pa-

vadintų agoniškų juodraščių.

Kai jau taip blogai sekasi, pridėsiu dar ir trečią nuodėmę — viešą apkaltinimą kai kuriems mūsų beletristams pasibaisėtinu ir žalingu skubėjimu. Na, reikia moderniškai gyventi, gana vėžlio žingsniais ropti. Jei jau žerti žodžius, taip kaip iš kulkosvaidžio, jei jau šaudyti, tai kaip iš patrankos. Ir neatsigrįžti atgal, tik pirmyn puslapis po puslapio!

Alė Rūta čia ne viena. Ji turi gerą ir nemažiau skubančią draugę — Nelę Mazalaite. O ši, kaip dar iškalbingesnė, pernai per "Lietuvių Dienas" (1966 m. gegužės numeryje) visu nuodėmumu atviriausiai prisipažino: "Aš negaliu gyventi nepasakiusi, kas kartais versmėmis liete liejasi, ir nespėju užrašyti... Juk yra tokių tragiškų, tokių didelių temų, — joks tobulumo ieškotojas nepasakys, kad čia nerastum visuotinių žmogiškųjų problemų".

Žinoma, mano brangiosios, aišku — problemų pilna visuotinė. Temos didelės ir tragiškos kaupiasi, versmėmis trykšta. Kaip tu ištylėsi, kaip atsargiai ir palengva rašinėsi? Neatstumkit ir manęs: esu jūsų draugas, puikiausias kompanijonas. Ir aš beveik "negaliu gyventi nepasisakęs". Ir aš juk taip pat su "didelem temom ir visuotinėm problemom" štai jau kelinti metai kankinu apie 5000 Dirvos skaitytojų tokiom ilgom paklodėm, kuriom susisupę jie nesušaltų nei Aliaskoje. Tad suprantu jus, užjaučiu ir maldauju

simpatijos kampelio jūsų plačiose širdyse.

Bet vis dėlto. Vis dėlto mes trys nelaimingos moteriškos mėginim valdytis, sulėtėkim. Gal pasaulis dar nesugrius, jeigu nespėsim visko pasakyti. Kiekviena normali moteris ir kas antras vyras mėgsta proziškai ar poetiškai išsiskirti. Mėgsta ir didžiąją meilę, ne būtinai sproginėjančią kaip fejerverkuose, bet meilę su rimtu išlaikymu, su tęstinumu. Tai kodėl mums ant rašto taip prakeiktai skubėti, kodėl neužgaisti, kiek pasnūduoti, nubudus vėl pradėti iš naujo, prisiminti kas gera, išbraukti kas silpna, suplėšyti kas bloga?

Ar mes pakęstume juodraštišką meilę, juodraštišką draugystę, juodraštišką donžuanų ir hipokritų prieštaiškas? Ne, niekad. Tai kodėl savo juodraštiškus rankraščius skubam atiduoti spaustuvei?

★

Alės Rūtos apysakos užvardijimas — Žemės šauksmas — truputį su patetikos padažu, bet skamba gana gerai, prasmingas. O daugelio knygos skyrių antraštės stačiai puikios. Pavyzdžiui — Sunku akmenėliams, Kapai skrenda, Nupūstos viltys, Tirpsta veidas, Vėjas neša, Užkaltos duryrs, Senelės kaulai, Motinos pirštas, Žuvis prie Baikalo, Vienišojo daina, Giedokit lauk ingalos... Tai lyg antraštės eilėraščių, iš kurių tiesiai padvelkia poezija.

Bet su tuo ji dažniausia ir pasibaigia. Autorė šios kūrybinės įtampos ir poeti-

nės nuotaikos neperkelia į apysakos fabulą, charakterius ir architektūrinę sąrangą. Ir manau, kad čia kaltas skubėjimas, nesustojimas pagalvoti ir pergaltuoti, suplanuoti ir perplanuoti, išlukštenti kiekvieną detalę, išglamonėti kiekvieną sakinį, net kiekvieną žodį, prieš atiduodant rankraštį spaustuvei. Rašytojai netrūksta talento ir daug kitų gerų savybių, bet darbo tempas jų gadina.

Argi ne baustina ryžtingumo stoka sulėtinti rašalo versmės, argi ne tas prakeiktas įkvėpimas ko skubiau išsiskirti. Rašytojai už tai, kad rašytoja nepasistengė iš anksto susidaryti net vientiso apysakos plano. Jos pasakos fabula, charakteris ir net tonas suskyla į dvi dali: pirmoje artojų šeimos trėmimas ir žuvimas Sibire, pasakojant autorės ir iš dalies herojų požiūriu; antroje — visai skirtingas tos šeimos našlaičio likimas, nuotyčiai ir jo mirtis, pasakojant jau berniuko požiūriu ir laikas nuo laiko autorei vis komentuojant. Tai yra ryškus ir veikalui labai nenaudingas ištisinės apysakos ar romano rašymo "technikos" nepaisymo atvejis.

Ar ne skubėjimas kaltas, kai dialogai su tekstu susiuvami itin raudonais siūlais? Rašytoja čia turėtų daugiau padirbėti, daug praktikuotis, daug braukti. O bendras stilius, kalba, jos aiškumas ir sklandumas, daugybės per banalių ir šlubų sakinių neišvalymas — sunki sena negerovė jau "Didžiosios meilės" visų penkių tomų serijoje? Jei duoti iš gausybės tik porą pavyzdžių, rašytoja apysakos 221 puslapyje juk būtų nepalikusi tokių sakinių, kaip "Kolchoze viskas ėjo po priežiūra", arba — "Kaimiečiai nė vienas beveik neatsakydavo kšnio". Kas tuo norėta pasakyti? Ar nė vienas neatsakydavo,

ir kam tada "beveik", O jei visi kaimiečiai neatsakydavo pakeleiviui kšnį duoti, tai kam tada tas "nė vienas" ir dar su "beveik"?..

Jei rašytoja nebūtų per daug skubėjusi, lietuvių tremtinio lūpmis ji nė karto nebūtų Sibiro platybių matavusi myliomis, o tik kilometrais, ar senesnių lietuvių dar pavartojamais varstais, ar nors iš apyvaratos išėjusiais rusiškesniais "viorstais". Ir jeigu ji būtų be skubėjimo pastudijavusi trėmimų į Sibirą platesnę chronologiją, tai, rašydama apie 1941 m. vasarą į tyrus kažkur prie Krasnojarsko ką tik atitremtą Rudėnų šeimą, nebūtų pridėjusi sakinio: "Atvažiuo dar pora traukinių su pilniais vagonais tremtinių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos, Čekoslovakijos". Iš Pabaltijo dar galėjo "atvažiuoti", taip pat iš rytinės Lenkijos ar rumuniškos Besarabijos. Bet tuo metu enkavedistai tikrai dar nebūtų įstengę pasiekti Vengrijos, centrinės Lenkijos ir Čekoslovakijos, nes tie kraštai ligi 1945 metų pradžios tebebuvo Hitlerio "globoje".

Reikėtų vengti visokių tokių, tegu ir mažų skubos klaidelių, kurios tik duoda progos pasijuokti sovietinei kritikai per daug už dyką.

Skubantiems nepasiekti; — jeigu man leistumėt plagijuoti šaunių Katiliško karinių užrašų knygos vardą "Išėjusiems negrįžti". Ir čia taip atsitiko.

★

Baigdamas šių graudesnių temų dalį, tebetikiu jūsų ir visų mūsų gerais norais. Todėl prašau skaitytojus ir Alę Rūtą nesupykti ir dėl įvairių nelaimių dantim negriežti, o dėl laikinų nesėkmių per daug nenusiminti. Vargai kankina ir slėgia ne mus vienus ir ne

mūsų vieno literatūrą, ypač tokioje, sakyčiau, dar ne per daug kruvinoje, ne ypač žiaurioje lietuvių "tremtyje" Amerikoje...

Ir amerikiečiai padėjoja dėl savo rašties vargų, dėl kokybės ir net dėl literatūros vaidmens. Vienos iš stambiausių Amerikos knygų leidyklos Random House vadovas, televizijos žvaigždėlė (What's My Line?), pats gana populiarius rašytojas humoristas, prityręs naujų talentų ieškotojas, Bennett Cerf sutinka, kad dabartinėje amerikiečių grožinėje literatūroje taip pat apčiai esama negalavimų bei liguistumo ženklų (malaise).

Esą, amerikiečių romanistai ir apysakininkai skaitytojui vis dar tebeapasako svarbių dalykų, bet — pabrėžia jis — "jie nebe vieninteliai juos išdėsto. Yra sunku dar ką nors atskleisti stebinančiai naujo romane. Visa tai jau taip dažnai pasakoma realiajame gyvenime, reportažo ir komentatorių pasaulyje. Daugumas romanų šiandien labiau išreiškia žmogaus baimes, negu jo viltis. Galbūt, čia vis ta viena bėda: nuotaikos per daug pesimistiškos. Bet kad ir pasaulis yra ūkanotas. Mes negyvenam laimingame mūsų istorijos laikotarpyje".

Aha. Kažkaip mažiau skauda, kai matai, kad ne tik tu vienas nubaustas nešioti į kalną akmenis, kurie beregint vėl nurieda žemyn.

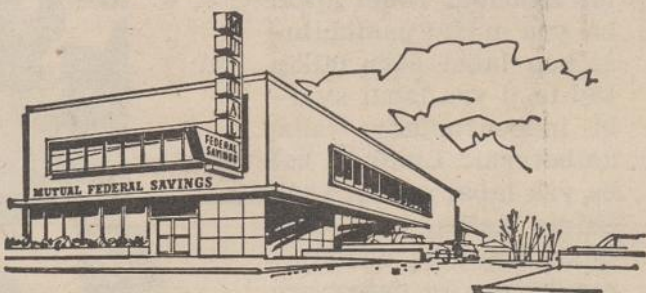
HELP WANTED MALE

STRUCTURAL STEEL
DETAIL DRAFTSMEN
Minimum 4 years experience. Please
send resume and references to:
YPSILANTI STEEL FABRICATION
CO.,
2643 E. Michigan Ypsilanti, Mich.
313 — 278-5250 MR. BARNES
(140-7)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas $4\frac{3}{4}\%$ išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

ARTUR LUNDKVIST

AUTOMOBILIO KORIDA

(2)

Geležinio mašina išsiveržė į priekį, kitos leidosi iš paskos. Sivertas kiek sunerimo, jis tartum sukluso, pajutęs pavojų. Atrodė, lyg ir pats oras pilnas kažkokio grėsmingo laukimo.

-- Kur mes važiuojam? -- paklausė jis, pasigręžęs į Erką.

-- Pamatysi, -- numykė Erka abejingai.

Jie važiavo greitai, it žaibas skriejo pro pėsčiuosius, šauniai lenkė kitas mašinas -- net padangos cypė. Sivertas nebijojo greito važiavimo, bet ir jam smelkė per paširdžius. Nejučiom jis atsidadė lenktynių svaiguliui, tarsi apkvaito nuo greičio. Tarpais jis net pamiršdavo visus nemalonumus, lyg būtų, kaip ir anksčiau, gaujos narys.

Plentas įsmuko į mišką, gyvenviečių ir kaimų vis rečiau besimatė. Staiga Geležinio mašina pakrypusi įsuko į miško kelią. Sivertas pamatė du profilius: Geležinis ir Siri. Dvi galvos lingavo į mašinos šuolių taktą. Felia, sulėtinęs greitį, pasuko jiems įkandin. Medžiai buvo aukš-

ti, jų kamienai tiesūs lyg kolonos. Sivertas ne tiek girdėjo, kiek matė, kaip vėjas šlamščia jų vainikuose.

Jie atsidūrė kirtime. Lygi aikštelė su retais kelmiais... Čia mašinos sustojo, visa kompanija išlipo. Draug su vaikinais atvažiavo ir mergiškų, daugumas vilkėjo odinėm striukėm, kai kurios -- lengvais apsiaustais.

Sivertas liko sėdėti tarp Erkos ir Felios. Geležinis priėjo prie jų, ironiškai šypsodamas, akys jo žvelgė piktai. Jis ir apsirengęs buvo kitaip, nei kiti: skrybėlė, balti marškiniai, kaklaraištis, elegantiškas apsiaustas plačiais pečiais. Iš pažiūros jis atrodė gal trisdešimties metų -- daug vyresnis už kitus, beveik plikas, išblyškęs veidas dailių bruožų, bet žiaurus...

Geležinis buvo vadas, vyresnysis. Jis subūrė gaują ir ją suvienijo. Slidus kaip ungurys, jis nepakludavo niekam, užtat mokėjo palenkti savo valiai kitus. Laikėsi ižūliai, drąsiai, buvo įpratęs įsakinėti. Mėgo kalbėti pašapiu tonu.

-- Sveikas, Sivertai! -- tarė jis nieko gero nelemiančiu balsu. -- Vyras, kad grįžai pas mus!

Geležinis atsisėdo į užpakalinę limuzino sėdynę, akimis susirado Siri ir davė jai ženklą sėstis greta. Siri iš karto tarsi nesiryzė, paskui nutaisė arogantišką miną ir nesvyruodama priėjo prie mašinos, šaltu žvilgsniu atsakydama į sutrikusį, maldaujantį Siverto žvilgsnį.

Visi sustojo aplinkui mašiną. Geležinis neskubėdamas užsirūkė cigaretę ir išpūtė pro nosį dūmus.

-- Ką gi, prabilo jis, -- visi susirinkę, dabar galima pakalbėti apie mūsų reikalą... -- Jis apžvelgė rimtus jaunos veidus. -- Sivertas išbuvo šutvėje daugiau kaip metus. Pasirodė jis kaip reikiant, kelis kartus "išnuomojo" automobilius -- gana apsuriai. Užmezgė pažintį su Siri, susidraugavo su ja, ir mes gerbėme jo monopoli. Bet paskui jis ėmė krypti iš kelio -- pasidarė kažkoks ištižęs, nepatinkamas, vengė nemalonių užduočių, išsisukinėjo be rimtų priežasčių. Be to, prigavo Siri. To dar mažiau -- pasiūlė jai tekėti už jo, tegu, atseit, pagimdo jam žinduklį. Žinoma, kiekvienam gali atsitikti bėda, bet nuo bėdos yra ir vaistas. O Sivertas stauga užsispyrė, nusprendė pasitaisyti, tapti garbingu visuomenės nariu. Teko įsikišti man. Siri aš jau perkalbėjau, ji sutinka eiti pas gydytoją. Taip Siri?

Ji atsakė atžarai:

-- Galit neabejoti, man žinduklis nereikalingas!

-- Fuiku! Taigi, klausimas aiškus. Toliau už ją kalbėsiu aš. Sivertas nutarė pasitraukti iš šutvės -- tekaliauja sau sveikas, bet Siri pasilieka. Beje, kad būtų viskas galutinai aišku, aš klausiu Sivertą: nori pasilikti šutvėje?

(Bus daugiau)

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO MINĖJIMAS

L. V. S. Ramovės skyrius sausio mėn. 22 d., 12 val. Lietuvių salėje rengia Klaipėdos atvadavimo minėjimą. Įėjimas laisvas.

Tuoju po minėjimo įvyks L. V. S. Ramovės skyriaus narių mėtinis susirinkimas. Valdyba prašo narius iki tos dienos atsiskaityti su laimėjimų knygutėmis.

• Kultūros Fondo laimėjimai bus skirstomi š. m. sausio mėn. pabaigoje Chicagoje.

Laimėtojai bus paskelbti spaudoje.

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC

Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS

TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL

BORING
MILLS

TURRET
LATHES

GAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.
OR CALL
341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer

SHEET METAL

Heliarc Welders, exp. Material handlers, Shipping and receiving men, Fabricating helpers, Assemblers.

Crescent Metal
Products

12711 Taft Ave. Off Eddy Rd.
Cleveland, Ohio (3-6)

POLIRUOTOJAI

Prityrę vario vamzdžio
reikmenims.

AMERICAN BRASS
MFG. CO.

5000 Superior Ave.
Cleveland, Ohio
Phone: 431-6565

(2-8)

J. GRINIAUS

GULBĖS GIESMĖ

BARBOROS RADVILAITĖS ir ŽIGIMANTO
AUGUSTO meilės ir jų gyvenimo istorinė drama.

Vaidina Hamiltono Lietuvių Teatras

AUKURAS,

rež. E. DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ.

Šv. Jurgio parapijos salėje, sausio 21 d. 7 v. v.

Po vaidinimo vaišės ir šokiai

Šokiams gros lietuvių studentų orkestras

"MOLIAI".

Bilietai kasa šeštadienį bus atidaryta nuo 6 v. v.

ATEITIES KLUBAS

SOCIETY NATIONAL BANK centrinė įstaiga gavo Amerikos Architektų Instituto garbės ženklą už puikų ir architektūriškai iškilų senojo pastato atnaujinimą ir išlaikymą. Pastatas yra 127 Public Square, Clevelande, Nuotraukoje Arch. S-gos Clevelando sk. pirm. Edward S. Crider ir k-to pirm. R. Gaede įteikia garbės ženklą banko prezidentui M.B. France, iškilmėse dalyvavo Society viceprezidentai D.J. Pritchard ir G. Litko (nuotr. kairėje) ir viceprezidentai W. Lineberger bei I. Distel (dešinėje).

ŠEIMA TAUTOS TVIRTOVĖ

* BIRUTĖ MEKEŠAITĖ ir Jonas Vedegys sausio 14 d. sukūrė lietuvišką šeimą. Po bažnytinių apeigų šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, vakare įvykusiose vaišėse jaunuosius pagerbė virš 200 svečių.

• Čiurlionio Ansamblio valdyba praneša, kad vasario 4 d. numatytasis ruošti tradicinis Ansamblio balius neįvyks.

Balio ruošimo darbai valdybos atidėti vėlesniam laikui.

• Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamieji — 1 apačioj. Grovewood rajone. Savininkas išsikrausto. Privalo parduoti. \$12,800.

Tel. 752-3400.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HELP WANTED MALE

WANTED
TURRET LATHE

Operators on W & S—
3, 4 and 5.

1st & 2nd SHIFT

Steady work. Good working
conditions, and earnings with
company paid benefits.

I-R-C FIBERS DIV.
MIDLAND-ROSS
CORP.

4540 W. 160th St.
(South off of Puritas)
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (4-7)

FEMALE

SIUVĖJOS

Elektrinėmis siuvamomis
mašinomis.

Akordinis darbas.

M. I. HUEBSCHMAN
CORP.

1239 West 9th St.
Cleveland, Ohio

(9)

Naktužę ant rankelių,
Dienužę ant akelių.
Gana pavargai, gana
pailsai

Kol mane užauginai...

Taip anuomet buvo au-
ginama ir auklėjama vi-
sa lietuviškoji šeima.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND
HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

NAUJOS, ĮDOMIOS KNYGOS!!!
UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Bronys Raila — LAUMIŲ JUOSTA —
kietais viršeliais\$3.75
minkštais\$2.50

V. Šliogeris — A. SMETONA — Žmogus ir
valstybininkas\$2.00

P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS —
kietais viršeliais\$3.75

Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS \$3.00

ŠIRDIES PRIEPUOLIAI\$3.75

Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles:

A. Stempuzienės — D. Lapinsko — Dainas
Stereo — \$7.00. Hi-fi — \$6.00

St. Baro — Operų arijos, Stereo\$7.00

J. Vaznelio dainų ir arijų rečitalis\$5.00

Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus per-
siuntimo išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

teikė jiems jūtėvai. Mes visi žinome, o daug kas dar prisimename, kokią vaidmenį suvaidino lietuvių šeimų tautos vadai ir didvyriai yra jų rankomis išnešioti ir lietuviškos dvasios išauginti. Mūsų tauta ir šiais laikais tikisi sulaukti iš lietuviškų šeimų tokių pasiryžėlių, jei tik jaunos motinos paseks sėgalių pavyzdžius!

Šeima yra mažiausia tautos bendruomenė. Iš tų mažų bendruomenių yra sudaromos visos tautos veiklos gairės: organizacijos, draugijos ir visas kultūrinis gyvenimas. Kad šeima būtų pavyzdinga tautai, jai reikia atitinkamos šviesos ir išsiauklėjimo.

Tiesa, dažniausia šeimos iš esmės būna geros, bet specialinės santvarkos netobulumai, nesantaika šeimoje, skurdas ir kiti išoriniai faktoriai dažnai ją sudrumščia. Taigi, kuriems rūpi šeimos gerovė, jų gražius žodžius turėtų lydėti konkretūs veiksmai ir geri pavyzdžiai. Tėvai, skiepydami vaikams tėvynės meilę, turi to siekti savo darbais ir pavyzdžiais.

Vaikui iš mažens reikia skiepyti, kad tėvynės laisvė ir jos saugojimas yra viena tauriausių pareigų žmogaus gyvenime. O lietuvių kovos už laisvę ir anometo lietuvių pasiryžėlių žygdarbiai ir pasiaukojimas turėtų būti gražia ir suprantama forma perteikti vaikams.

J. Miškinis

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
PLASTIC MOLD MAKERS
MILL HANDS
(CAVITY WORK)
BENCH HANDS
UPGRADERS
MOLD REPAIR
JOB SHOP EXPERIENCE.

Must be able to set up tolerances from
Blue Prints & Close Tolerances.
Steady work, good working conditions & benefits.

CALL 313 571-0110
CORVER ENG. CO.
9440 GRINNELL
DETROIT, MICH.

(6-12)

TOOL MAKERS

TOOL ROOM

GRINDER HANDS

TOOL ROOM

LATHE HANDS

Need not be journeymen. Card not
required. Top wages, cost of living,
paid insurance, cafeteria, severance
pay, pension. Permanent positions.
Old established company. 58-hour
week.

ASSOCIATE SPRING
CORP.

40300 PLYMOUTH RD.
PLYMOUTH, MICH.

An Equal Opportunity Employer (6-8)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• J. Bachunas su ponja, lankydamis Australijos lietuvių, atkreipė ir australų spaudos dėmesį. The Canberra Times sausio 9 d. įsidėjo J. J. Bachuno nuotrauką ir plačiame straipsnyje aprašo Bachunų kelionės tikslus, jo pareigas kaip PLB pirmininko. Laikraštis pabrėžia Bachuno ryšius su valdžios įstaigomis, kuriomis jis reiškia padėką už suteiktą globą lietuvių imigrantams.

Kalbant apie lietuvių politinius tikslus, Bachunas pabrėžia, kad išlaikant laisvuose kraštuose savąją kultūrą ir kalbą, kartu siekiama atgauti ir savojo krašto laisvę. Taip kaip išsivadavo Anglijos ir Prancūzijos kolonijos, taip neliks esamojo padėtyje ir Sov. S-gos okupuotieji kraštai.

Bachunas, trečią kartą lankydamas Australiją, esąs patenkintas čia esančių žmonių gyvenimo sąlygomis. Australijoje esą jaučiama mažiau įtampos, negu Amerikoje.

• "Laumių Juosta", naujoji Br. Railos akimirų knyga, skaitlingai užsiskaitoma Dirvos skaitytojų.

Šiuo momentu laukiama tos knygos nauja siunta iš Anglijos. Pastarosios siuntos užsisakę prašomi turėti kiek kantrybės. Knygai atėjus, ją nedelsiant išsiųsime užsisakiusiems.

• Nukentėjusiems nuo nacių režimo žinią pranešame, kad ankstesnės žinios apie pratęsimą termino prašymams dėl atlyginimo už nacių padarytus nuostolius nėra tikslūs. Pratęstas terminas ne prašymams, o tik prašymus įteikusiųjų papildomiems do-

kumentams ir reikalaujamiems įrodymams įteikti.

* A. GURECKAS pasitraukė iš PLB Valdybos ryšinininko padėjėjo posto prie Vliko. Valdyba Gureckui už atliktą darbą pareiškė nuoširdžią padėką.

CHICAGO

• LB Brighton Parko apylinkės valdyba atsiuntė Pedagoginiam Lituanistikos Institutui laišką, kurį pasirašė pirm. Karolis Avižienis ir ižd. Vytenis S. Šilas. Tame laiške rašo: "Apylinkės valdyba, įvertindama sunkų ir svarbų Instituto darbą lietuvių labui, siunčia \$50.00 paremti pastangas lietuvių išlaikymui". Džiugu, kad minėtosios apylinkės valdyba ir be specialaus Instituto prašymo realiai suprato Instituto darbo reikšmę ir kad pagal savo išgalę jį paremia. Jeigu šiais metais panašiai pasiegtų ir kitos Lietuvių Bendruomenės apylinkės, tai Institutas, kaip neturįs jokio pastovaus piniginio užnugario, galėtų žymiai greičiau sustiprėti — ypač mokomųjų priemonių srityje. O tos priemonės reikalingos ne tik vietoje, bet ir tolimųjų kraštų neakivaizdinio kurso studentams, kaip Argentinos, Australijos ir kitur.

• Lietuvių Prekybos Rūmų metinis narių susirinkimas įvyko sausio 11 d. Chicagoje, Dariaus ir Girėno Klubu patalpose. Pr. Rūmų praeitų metų veiklos pranešimą patiekė pirm. A. Baliūnas.

Lietuvių Prekybos Rū-

POLITINĖ POPIETĖ DETROITE

Detroito Lietuvių organizacijų centro valdybos iniciatyva Lietuvių Namuose buvo suruošta politinė popietė.

Pasikalbėjimams vadovavo: dr. K. Karvelis. Prelegentais buvo: dr. Gustas Petersonas, teis. Vincas Šarka ir Alg. Gladkauskas (jaunųjų atstovas). Publikos buvo apie 120. Nutarta tokius pasikalbėjimus politikos klausimais ruošti ir ateityje.

Dr. K. Karvelis pristatė prelegentą dr. A. Petersoną. Jo tema: "JAV ir pasaulinio komunizmo politika". Alg. Gladkauskas, aukšt. mokslus baigęs jaunosios kartos atstovas kalbėjo tema "Vatikano ir Maskvos santykių sušvelnėjimas Sovietų Sąjungos Aukšč. Tarybos Prezid. pirm. N.V. Podgornij kelionės į Vatikaną akivaizdoje".

mai turi 281 narį, kurių 9 yra pakelti į garbės narius. Metų bėgyje nustota 33 nariai, kurių 9 mirė, o kiti išstojo dėl įvairių kitų priežasčių.

Jaunimo Kongresas buvo sušauktas 625 doleriais, kurių daugumą aukomis surinko Kareiva. Inž. A. Rudis apmokėjo vieno J. K. delegato kelionę ir išlaikymą. Buvo surengti įvairūs parengimai, skirtos stipendijos. Lietuvių Prekybos Rūmai grynais pinigais ir įvairiais bonais turi 37,834 dol.

Susirinkimo diskusijų metu dr. St. Biežis pasiūlė skirti 500 dol. Atžalyno jaunimo grupei kanklėms įsipti. Jo pasiūlymas buvo priimtas.

Diskusijoms pasibaigus buvo išrinkti į valdybą šie asmenys: Raudonis, Pachanskis, Evans, Sukis ir dr. Kaunas.

* J. VAIČIŪNAS, trumpą laiką buvęs Laisvosios Lietuvos redaktorium, gautomis žiniomis, iš tų pareigų pasitraukė. Jis buvo penktuoju po A. Kaulėno mirties tą darbą bandžiusiųjų.

• MECYS ŠIMKUS, teisininkas, kviečia visus Dirvos skaitytojus, gyvenančius Chicagoje ar apylinkėse, tuoj pat atvykti jo kontoron sutvarkyti savo 1966 metų pajamų mokesčius. Jis tai atliks Jums tikrai tvarkingai, tiksliai ir greitai, nes toje srityje turi ilgą ir didelį patyrimą. Jei nesi dar jo klientas, būk — būsi patenkintas.

4259 So. Maplewood Ave. Chicago, Illinois. Telef. CL 4-7450. Val. 9-3 ir 5-8.

AUKOS DIRVAI

A. Vabalas, Venezuela 4,00
V. Janušauskas, Montreal 1,00
J. Vigelis, Collingswood... 2,00
S. Iljasevičius, Detroit 3,00
J. Vincius, Chicago 2,00
J. Žuras, Rochester 4,00
M. Kleinaitis, Waterbury... 1,00
J. Gedaugas, E. Moline 4,00
J. Trucen, Barberton 1,00
P. Zailskas, Chicago 5,00
A. Miselis, Chicago 1,00
Dr. V. Dubinskas, Chicago 10,00
J. Maurukas, Richmond Hill 4,00
L. Naglius, Chicago 4,00
T. Varanka, Calrendon Hills 4,00
V. Šarka, Omaha 3,00
A. Krakauskas, Chicago ... 4,00
P. Jančauskas, Dorchester 1,00
J. Šermukšnis, Baltimore 3,00
J. Gelažius, Chicago 1,00
K. Gečaitė, Manteno 4,00
P. Turuta, Grand Rapids 1,00

Trečiojo prelegento teis. Vinco Šarkos tema: "Vidurio Europos sienų pertvarkymo galimybės ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimo pro-švaistės". Dr. Pr. Paddalis dėl ligos negalėjo šiame simpoziume dalyvauti.

Dr. K. Karvelis užklaušė prelegentą Petersoną, kokių prosvaisčių numatoma Lietuvos nepriklausomybės atgavimo byloje. Juk komunizmo nesugriaujamo vienigumo fikcija nyksta. Kas gali laimėti pasaulio užvaldymo varžybas, komunistinis ar demokratinis blokas? Kokią poziciją turėtų užimti pasaulio laisvieji lietuviai?

Dr. A. PETERSONAS: -- Savo pranešimuipanaudojau medžiagą daugiau konservatyvios spaudos ir tos krypties politikos žymūnų JAV, V. Vokietijos ir kitur. Kai kurios mintys paimtos ir iš Dirvos bendradarbio Vyt. Meškausko straipsnių.

JAV buvo didelė galybė tol, kol Rusija buvo silpna. Šiuo metu karinės jėgos persvaros Amerika neturi. Užtat jos liberaliniai politikai visais atžvilgiais stengiasi palaikyti Europoje "status quo" padėtį. Ir daugelio buvusiųjų laisvųjų valstybių pavardimas sovietams, suteikiant joms satelinį statusą, o Latvijai, Lietuvai ir Estijai visai įjungiant į Sovietų Sąjungą, -- Amerikos liberalinei diplomacijai neatrodo jokia klaida, bet apgalvota, iš anksto sutarta būtinybė. Kas buvo kalbėta Teherane ir kitur, dar šiandien griežčiausiai slepiama nuo viešumos. Ne tik Roosevelt, bet ir Trumano vyriausybės nenorėjo, kad raudonoji armija pasitrauktų iš prieš I Pas. karą Rusijos ribas. O gi tuo metu Amerika vienintelė turėjo Hirošimoje ir Nagasaki išbandytas atomines bombas.

JAV vadovaujantiems diplomatams sovietinis žlugimas, komunizmo katastrofa nepriimtina. Tuo būdu, aišku, JAV daboja, kad Sovietų Sąjunga nesuskiltų. Tas pats buvo, kai žlugo carinė Rusija. Wilsono vyriausybė, kad ir labai spaudžiama, o vis dėlto nepripažino Pabaltijo atsikūrusių valstybių bei jure. Tą de jure pripažinimą suteikė Lietuvai, Latvijai ir Estijai tik JAV prez. Hardingas, ir tai tik 1920 m. To principo laikomasi ir šiandien.

Atrodo, kad kapitalistinė santvarka savo neišsėmiamais turtais ugdo ir puoselėja pasaulinio komunizmo labiau nei patys komunistai. Tam tikslui buvo dovanota II bilijonų Rusijos skolų Amerikai.

Kiekvienam aišku, jog ir komunistinę Kiniją sukūrė Amerika (prisimin-kime George C. Marshall, JAV prez. Trumano pavedimu, Kinijoje atliktą misiją), po Čiang-kaišeko sutaukinimo su komunistiniu frontu priedanga. Amerika privertė priimti į Kinijos vyriaus-

sybę komunizmo vadus. Ir, galų gale, ji "išstrėmė" į Formozą ir viso savo laivyno galybe saugo, kad Čiang-kaišekas nebandytų į Kinijos žemyną išlaipinti jo žinioje esamos kariuomenės.

Idomu, kad ir šiuo metu JAV armijoje -- laivynė karininkams ir kareiviams, jų spaudoje, uždrausta neigiamai atsiliepti apie bolševizmą -- prieš Sovietų Sąjungą. Didžiųjų kariškių -- vadų kalbos ir raštai cenzūruojami.

Ir prez. Eisenhowerio laikais tas pataikavimas rusams -- pasauliniam komunizmui ryškiai parodė savo veidą Vengrijoje. Vengrijos tautiniai sukilėliai jau buvo užvaldę beveik visą Vengriją. Tačiau rusai laukė, ką tars Amerika. Kada Maskva išgirdo JAV prezidento žodį, jog Vengrija priklauso Sovietų Sąjungos orbitai, t.y. kad ji yra Rusijos satelinė valstybė, Chruščiovas davė įsakymą raudonajai armijai išgytuoti i beveik išsilaisvinusią Vengriją. Amerika skaudžiai nubaudė pabandžiusius išsilaisvinti vengrus. JAV ir Sovietų Sąga šiandien eina pasaulinės policijos pareigas.

(Bus daugiau)

VI. Mingėla

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

MODEL MAKER

for industrial design firm. Located in Warren, Mich. Should be experienced in milling machine and lathe work. For appt. call 313 --- 539-2280. (4-8)

FOUNDRY
SAND BLAST
SNAG GRINDERS &
CHIPPERS
Experienced only. Apply
NORTHERN CAST ALLOYS,
INC.
23801 Hoover Rd.
Warren, Mich.

(4-13)

IMMEDIATE OPENINGS
FOR EXPERIENCED
PLANER TYPE MILL
OPERATORS
VERTICAL &
HORIZONTAL MILLING
MACHINE OPERATORS
ENGINE LATHE
OPERATORS
EXTERNAL CYLINDER
GRINDERS
INTERNAL GRINDERS
AUTO TURRET LATHE
OPERATORS
SMALL TURRET LATHE
OPERATORS
AUTO PROFILE MILL
OPERATORS
ALL SHIFTS.

All applicants must be high school graduates or have 5 years experience. Must be able to do own set-up, read prints and have own tools. Permanent work for qualified men. Fringe benefits & top salary. Night differential plus bonus.

Apply or write to Personnel Department

THE MIEHLE CO.
DIV. OF MIEHLE
GOSS-DEXTER INC.

2011 W. Hastings
Chicago, Ill.
An Equal Opportunity Employer (140-14)

LABORATORY TECHNICIANS

The research dept. of a rapidly growing Chemical Co. requires the services of several laboratory technicians to do experimental work on rubber, lacquer & ink.

Preference will be given to applicants that have completed 1-3 yrs. of college science or have industrial laboratory experience. These positions provide an opportunity for continuing education.

Preliminary interviews by telephone are: 609-452-9240

Ask for Mr. Klos

Columbian Carbon Co.
Plainsboro Rd., near U.S. 1
Princeton, N.J.
An Equal Opportunity Employer

(2-8)

HELP WANTED FEMALE

RNS AND LPNS—Openings on all shifts and services, including Intensive Care Unit. Top salaries, fringe benefits, generous week-day shift bonus, plus additional premium for week-ends and holidays. Nurses home on grounds. Hospital is modern, accredited 130 bed institution located in Mt. Pleasant, Home of Central Michigan University. Call collect or write: Director of Nursing Services, Central Michigan Community Hospital, Mt. Pleasant, Michigan, Phone 773-7941. Area Code 517.

(2-11)

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribsauskas
Executive Secretary

4³/₄%

DIVIDEND CHECKS
MAILED QUARTERLY
ON INVESTMENT
SAVINGS
ACCOUNTS

5¹/₄%

LONG TERM
BONUS
SAVINGS
ACCOUNTS

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS